

Література:

1. Лобанова Є.С., Іванова Т.В. Порівняльний аналіз формування заощаджень домогосподарствами України, Болгарії та Польщі. *Актуальні проблеми економіки і управління*: зб. наук. праць. – К.: КІП ім. Ігоря Сікорського – Вип. 14.
2. Мелих О. Ю. Заощадження домогосподарств: соціально-економічна роль та тенденції формування в Україні. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=8343> (дата звернення: 09.11.2021).
3. Статистичний збірник підготовлено колективом департаменту обстежень домогосподарств Держстату. 2021. – URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/07/zb_sdrsd_20.pdf (дата звернення: 09.11.2021).

МОЛОДЬ ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ МІСТА

Дрига О. А., студент 2 курсу ННІ Економіки і менеджменту

Фесенко Г. Г., д. філос. н, доцент, професор кафедри історії і культурології

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Сучасні роздуми про місто як специфічну соціопросторову локацію торкаються різноманітних способів людського буття, де «розміщуються» особистісні смисли, виявляється суб'єктність, та відбуваються процеси «становлення разом». Урбаністичний фокус філософсько-антропологічних питань стосується зав'язків суб'єктів з міським середовищем, а також чинників, що забезпечують своєрідний ґрунт для «відтворення» міста. Очевидним стає факт, що важливу роль у колективному майбутньому відіграє молодь. Це тим більш актуально сьогодні, оскільки половина людства перебуває у віці до 25 років [1, р. 77], і серед міського населення молодих людей помітно більше, порівняно з сільською місцевістю. До 2030 року, за різними оцінками, 60 % міських жителів у всьому світі будуть у віці до вісімнадцяти років [2]. Такі швидкі демографічні процеси спонукають до розмислів щодо ролі молоді у містах [4].

Погляд на місто як місце концентрації талановитої та успішної молоді розглядається як вагомий соціальний чинник розвитку міста. Просторово-середовищний контекст дослідження молоді у містах, з їх активними соціальними системи, передбачає розгляд у двох вимірах:

1) міський простір, що інтегрує, «бере до свого кола» систему (у нашому випадку – «молодь») та її середовище, що функціонує і розвивається в його складі;

2) міське середовище, що оточує систему, забезпечуючи умови її доцільного, ефективного та безпечного функціонування і розвитку.

Відомо, що вагому частку міського населення складає молодь, яка шукає можливості отримати освіту і роботу. Її значущість визначається насамперед не віковою характеристикою, а її місцем у просторі міста – як ключовий

динамічний людський ресурс у досягненні сталого розвитку, а також як творець нової реальності (політичної, соціальної, культурної і т. ін.). Місто, яке відіграє роль центру молодіжного і студентського життя, має бути спроможним до відтворення людського капіталу, містом можливостей, де народжуються і розвиваються нові сміливі ідеї та проекти.

Часто саме молодь об'єднується навколо ідей, що змінюють міське середовище. Зокрема, популярності набувають локальні урбан-дії з перепланування публічних просторів на рівні вулиці, будинку, що здійснюються із широким залученням мешканців. Молодь може бути екологічно проактивною та брати участь у міських проектах з імплементації екологічно чистих технологій, еко-модернізації інфраструктури тощо. Молодіжні втручання у міський простір виявляються через активність в озелененні та прибиранні міських територій, а також у створенні «зелених» стартапів, що пропонують професійні послуги з навчання та розвитку еко-бізнесу. Безперечно, що подібні молодіжні урбан-практики мають неабияку цінність з погляду «людських інвестицій» у місто.

Водночас середовище міста має бути здатним забезпечувати «повсякденну впевненість» молодих людей. Прикметно, що в містах України ініційовано рух за «вимірювання благополуччя молоді у місті» [3] за 49 індикаторами, які згруповані у 7 блоків: освіта, здоров'я, економічні можливості, участь у політичному житті, участь у громадському житті, інформаційні та комунікаційні технології, безпека та захищеність. Увага до творення міста, комфортного для молоді, спирається на твердження, що благополуччя молоді та те, як молоді люди сприймають власну цінність для своєї сім'ї, спільноти та країни, є одним з визначальних факторів того чи зможуть молоді люди залишатися там, де вони живуть або шукатимуть кращих варіантів де-інде.

Таким чином, підкреслено статус молоді у місті як носія нової (креативної) реальності. Молодь виробляє унікальний досвід, що є надзвичайно цінним для сталого розвитку міста. Присутність молоді у місті також виявляється у так званому ландшафтному активізмі – соціально-економічному, екологічному, культурному перетворенні міських локацій. Молодіжні втручання у міські ландшафи здатні привнести нові смисли, значущі цінності для міста, можуть ідентифікуватися як креативний соціальний капітал міста.

Література:

1. State of the Urban Youth, 2010/2011: Levelling the Playing Field: Inequality of Youth Opportunity / [ed. O. Oyeyinka]; UN Human Settlements Programme. UN HABITAT, 2010. 86 p.
2. Youth empowerment for urban development. Mainstreaming Youth in UN-Habitat Programmes; UN Human Settlement Programme. UN-Habitat, 2012. 46 p.
3. Індекс благополуччя молоді. *UNFPA Ukraine*. URL: <https://ukraine.unfpa.org/uk/YWBImainpage>.
4. Фесенко Г. Г. Молодіжний простір в філософсько-урбаністичній традиції. *Актуальні проблеми філософії та соціології: наук.-практ. журн.* 2017. №15. С. 146–149. DOI: 10.32837/apfs.v0i.596.